

BARANJA

INOVACIJE • EKOSUSTAVI • UMJETNA INTELIGENCIJA

Zašto se ljudi ne žele baviti poljoprivredom?

Problem možda nije u poljoprivredi nego u priči koju smo o njoj ispričali

Dok sam razgovarao s ljudima na terenu, postupno sam počeo uočavati zanimljiv obrazac. Gotovo nitko ne govori da ne želi proizvoditi hranu. Nitko ne govori da ne želi biti samostalan, imati vlastitu zemlju, vlastiti proizvod ili veću kontrolu nad vlastitim životom.

Reakcija je gotovo uvijek drugačija:

„Ne želim biti seljak.“

Ta rečenica otkriva nešto mnogo dublje od izbora zanimanja. Ona otkriva način na koji društvo doživljava određene riječi.

U razdoblju globalnih nestabilnosti, poremećaja opskrbnih lanaca i geopolitičkih napetosti – od ratova do blokada ključnih trgovačkih ruta poput Hormuškog prolaza – pitanje proizvodnje hrane ponovno postaje jedno od najvažnijih strateških pitanja svake države.

Hrana nije samo roba. Ona je sigurnost. Ona je otpornost sustava. Ona je temelj svake civilizacije.

Pa ipak, dok svi ističu važnost poljoprivrede, broj ljudi koji se žele njome baviti ne raste istim intenzitetom.

Zašto?

Moć riječi jača je od stvarnosti

Ljudi rijetko reaguju na činjenice. Reaguju na značenja koja pridružuju tim činjenicama.

- Kada netko čuje riječ „programer“, često zamišlja inovaciju, tehnologiju, kreativnost i budućnost.
- Kada netko čuje riječ „pilot“, zamišlja odgovornost, vještinu i prestiž.

No kada mnogi čuju riječ „seljak“, ne zamišljaju poduzetnika, proizvođača hrane ili upravitelja zemljišnih resursa. Umjesto toga aktiviraju se desetljećima stare asocijacije: neobrazovanost, zaostalost, fizički rad bez perspektive i društveni status niže vrijednosti.

Nije problem u poljoprivredi.

Problem je u mentalnoj slici koju određene riječi proizvode u ljudskom umu.

FIELD REPORT // STEFAN DABIĆ

BARANJA

INOVACIJE • EKOSUSTAVI • UMJETNA INTELIGENCIJA

Kako je nastala negativna percepcija?

Povijest industrijalizacije pokazuje da su tijekom 19. stoljeća europske države prolazile kroz golemo društveno preslagivanje. Industrija je trebala radnike. Tvornice su trebale discipliniranu i predvidivu radnu snagu. Ljudi koji su živjeli od vlastite zemlje često su imali veću razinu samostalnosti nego novonastali industrijski radnici.

Istodobno su nastajali moderni obrazovni sustavi čiji je jedan od ciljeva bio priprema velikog broja ljudi za potrebe industrijskog društva. To nije bila nužno zavjera, nego logična posljedica ekonomskih potreba tadašnjeg vremena. Točnost, disciplina, poštivanje rasporeda, izvršavanje zadataka i rad prema unaprijed definiranim pravilima postali su ključne vrijednosti industrijskog doba.

Tijekom desetljeća mijenjao se i društveni status različitih zanimanja. Ruralni način života postupno je počeo gubiti simbolički prestiž, dok su urbani poslovi postajali sinonim napretka. U mnogim kulturama riječ „seljak“ prestala je označavati proizvođača hrane i postala oznaka za nekoga tko je navodno manje obrazovan ili manje sofisticiran.

Tako je nastao paradoks koji osjećamo i danas:

Društvo ovisi o proizvodnji hrane, ali istodobno podcjenjuje identitet ljudi koji tu hranu proizvode.

SD

STEFAN DABIĆ
FIELD REPORT

Poljoprivreda 21. stoljeća više nije ono što mnogi zamišljaju

Mentalna slika koju mnogi nose u glavi često pripada prošlom stoljeću. Današnja moderna proizvodnja hrane sve je manje povezana s motikom, a sve više s podacima.

Poljoprivrednici koriste satelitske snimke, senzore tla, autonomne strojeve, GPS navigaciju, preciznu gnojidbu, dronove, umjetnu inteligenciju i napredne analitičke sustave. Na suvremenom gospodarstvu odluke se sve češće donose na temelju algoritama, meteoroloških modela i digitalnih platformi.

Drugim riječima:

Poljoprivreda postaje visokotehnološka industrija koja proizvodi hranu umjesto softvera.

Možda problem nije proizvodnja hrane nego njezin marketing

Ako želimo privući novu generaciju proizvođača, možda nije dovoljno govoriti o hektarima, subvencijama i pravilnicima. Možda treba govoriti o nečemu što ljudi zapravo žele:

- o samostalnosti,
- o slobodi odlučivanja,
- o kvaliteti hrane koju jedemo,
- o otpornosti zajednice,
- o tehnologiji koja omogućuje proizvodnju uz manje rada i više znanja,
- o stvaranju vrijednosti umjesto o pukom obrađivanju zemlje.

Možda će buduće generacije lakše prihvatiti identitet farmera, agrotehnološkog poduzetnika ili proizvođača hrane nove generacije nego identitet opterećen desetljećima starih stereotipa.

Jer problem možda nikada nije bio u poljoprivredi.

Problem je bio u priči koju smo o poljoprivredi pričali sami sebi. FIELD REPORT // STEFAN DABIĆ

BARANJA

INOVACIJE • EKOSUSTAVI • UMJETNA INTELIGENCIJA

FIELD REPORT // STEFAN DABIĆ

PROMATRANI FENOMEN

Tipična asocijacija na riječ:

SELJAK

UOBIČAJENA PERCEPCIJA

Vile i motika

Fizički rad cijeli dan

Stare metode proizvodnje

Niska razina tehnologije

Život isključivo na selu

STEFAN DABIĆ

FIELD REPORT

FIELD RESEARCH • ECOSYSTEM ANALYSIS • RURAL INTELLIGENCE

BARANJA

INOVACIJE • EKOSUSTAVI • UMJETNA INTELIGENCIJA

FIELD REPORT // STEFAN DABIĆ

REBRANDING POLJOPRIVREDE

Promjena percepcije od stereotipa prema profesiji budućnosti.

CILJ PROJEKTA

Stvoriti novu mentalnu sliku poljoprivrede kao visokotehnoške, održive i poduzetničke djelatnosti koja spaja proizvodnju hrane, umjetnu inteligenciju, automatizaciju i upravljanje prirodnim resursima.

TEHNOLOGIJA
kao alat

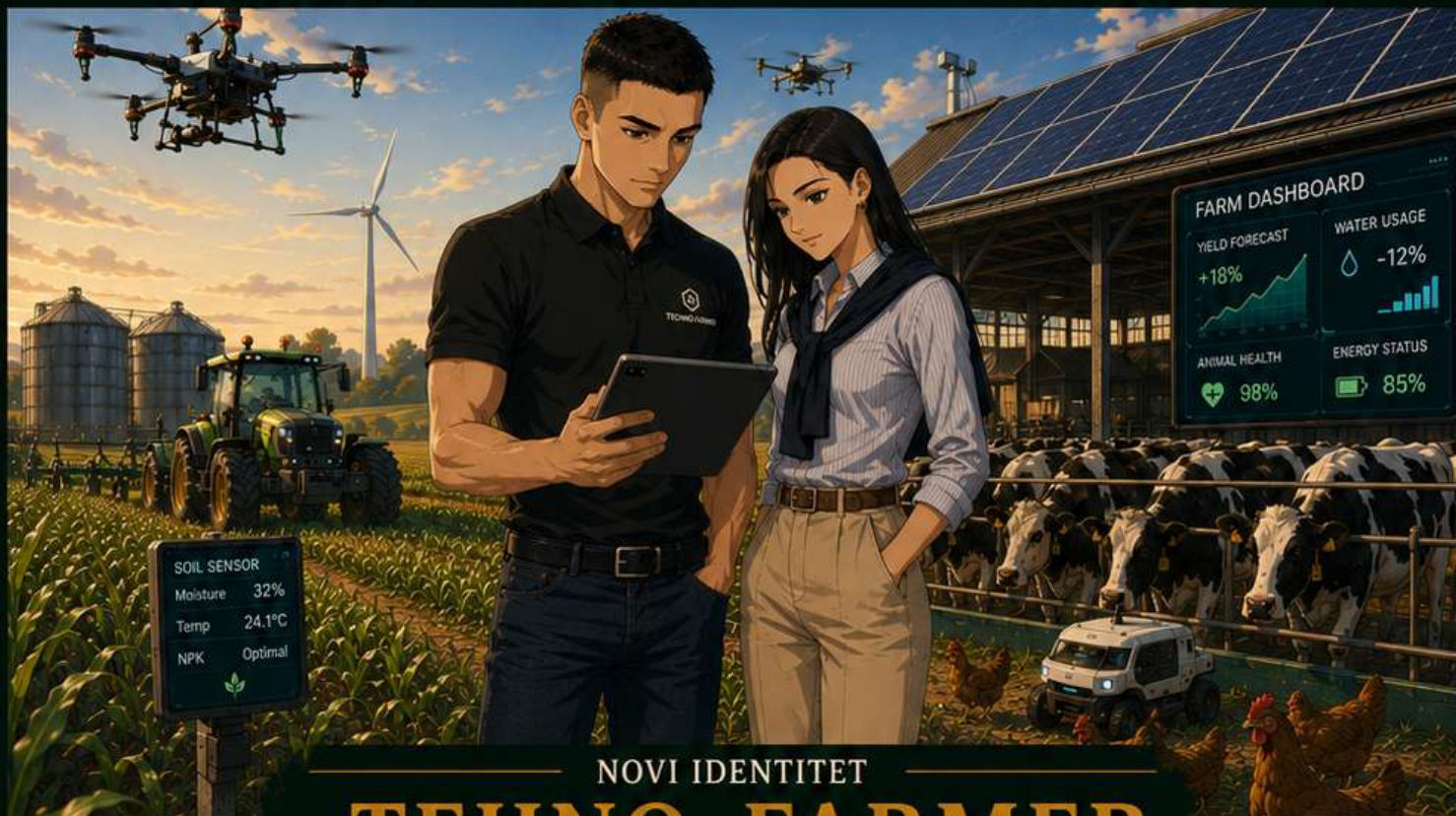
ODRŽIVOST
kao temelj

PODUZETNIŠTVO
kao rezultat

ZNANJE
kao prednost

NOVI IDENTITET

TEHNO-FARMER

AGRO-INŽINJER NOVE GENERACIJE

DRONOVI ZA NADZOR

Praćenje usjeva, analiza stanja i precizna primjena u stvarnom vremenu.

UMJETNA INTELIGENCIJA

AI analiza podataka za predviđanje prinosa, bolesti, rizika i optimalnih odluka.

PRECIZNA MEHANIZACIJA

GPS navođenje i automatsko upravljanje s preciznošću od nekoliko centimetara.

AUTOMATIZACIJA I ROBOTIKA

Roboti za sjetvu, berbu, održavanje nasada i rad u teškim ili opasnim uvjetima.

SENZORI I PODACI

Senzori tla, klime i vegetacije za točne podatke i pravovremene intervencije.

SATELITSKO PRAĆENJE

Satelitske snimke i NDVI analize za upravljanje parcelama i resursima.

AUTOMATIZIRANO NAVODNJAVANJE

Pametni sustavi koji štede vodu i energiju te povećavaju učinkovitost.

DIGITALNE PLATORME

Upravljanje farmom, financijama, prodajom i dokumentacijom na jednom mjestu.

ENERGETSKA SAMODOSTATNOST

Solarni sustavi, bioplinna postrojenja i vlastita proizvodnja energije.

INTEGRIRANA PROIZVODNJA

Biljna i stočarska proizvodnja povezane pametnim upravljanjem i podacima.

ODRŽIVA PROIZVODNJA

Manje inputa, manji utjecaj na okoliš, veća otpornost i očuvanje resursa.

VISOKOSTRUČNA PROFESIJA

Spaja agronomiju, inženjerstvo, IT, ekologiju i poduzetništvo u jedinstveno zanimanje.

NE MIJENJAMO POLJOPRIVREDU.
MIJENJAMO NAČIN NA KOJI JE DRUŠTVO DOŽIVLJAVA.

BARANJA

INOVACIJE • EKOSUSTAVI • UMJETNA INTELIGENCIJA

FIELD REPORT // STEFAN DABIĆ

SAŽETAK: ZAŠTO SE LJUDI NE ŽELE BAVITI POLJOPRIVREDOM?

Problem možda nije u poljoprivredi nego u priči koju smo o njoj ispričali.

1. ZAŠTO SE LJUDI NE ŽELE BAVITI POLJOPRIVREDOM?

- Dok sam razgovarao s ljudima na terenu, postupno sam počeo uočavati zanimljiv obrazac.
- Gotovo nitko ne govori da ne želi proizvoditi hranu.
- Nitko ne govori da ne želi biti samostalan, imati vlastitu zemlju i veću kontrolu nad vlastitim životom.
- Reakcija je gotovo uvijek drugačija: „Ne želim biti seljak.“ Ta rečenica otkriva nešto mnogo dublje od izbora zanimanja.
- U razdoblju globalnih nestabilnosti, hrana nije samo roba. Ona je sigurnost. Ona je otpornost sustava. Ona je temelji svake civilizacije.
- Pa ipak, dok svi ističu važnost poljoprivrede, broj ljudi koji se žele njome baviti ne raste istim intenzitetom.
- Nije problem u poljoprivredi. Problem je u mentalnoj slici koju određene riječi proizvode u ljudskom umu.

2. TIPIČNA ASOCIJACIJA NA RIJEČ: SELJAK

UOBIČAJENA PERCEPCIJA

- Vile i motika
- Fizički rad cijeli dan
- Stare metode proizvodnje
- Niska razina tehnologije
- Život isključivo na selu

3. POLJOPRIVREDA 21. STOLJEĆA

- Mentalna slika koju mnogi nose u glavi često pripada prošlom stoljeću.
- Današnja moderna proizvodnja hrane sve je manje povezana s motikom, a sve više s podacima.
- Poljoprivrednici koriste satelitske snimke, senzore tla, autonomne strojeve, GPS navigaciju, preciznu gnojidbu, dronove, umjetnu inteligenciju i napredne analitičke sustave.
- Na suvremenom gospodarstvu odluke se sve češće donose na temelju algoritama, meteoroloških modela i digitalnih platformi.
- Drugim riječima:
Poljoprivreda postaje visokotehnološka industrija koja proizvodi hranu umjesto softvera.

4. NOVA INTERPRETACIJA: TEHNO-FARMER – AGRO-INŽINJER NOVE GENERACIJE

Možda će buduće generacije lakše prihvatiti identitet farmera, agrotehnološkog poduzetnika ili proizvođača hrane nove generacije nego identitet opterećen desetljećima starih stereotipa.

Jer problem možda nikada nije bio u poljoprivredi.

Problem je bio u priči koju smo o poljoprivredi pričali sami sebi.

- Možda problem nije proizvodnja hrane nego njezin marketing.
- Ako želimo privući novu generaciju proizvođača, možda nije dovoljno govoriti o hektarima, subvencijama i pravilnicima.
- Možda treba govoriti o nečemu što ljudi zapravo žele:
 - o samostalnosti,
 - o slobodi odlučivanja,
 - o kvaliteti hrane koju jedemo,
 - o otpornosti zajednice,
 - o tehnologiji koja omogućuje proizvodnju uz manje rada i više znanja,
 - o stvaranju vrijednosti umjesto o pukom obrađivanju zemlje.

5. KLJUČNA PORUKA

- Ljudi ne odbijaju proizvodnju hrane.
- Ljudi odbijaju identitet koji povezuju s riječi „seljak“.
- Negativna percepcija nastala je krizom promjene društvenog statusa zanimanja tijekom industrijalizacije.
- Danas je poljoprivreda strateška djelatnost budućnosti koja koristi napredne tehnologije, podatke i znanje.
- Hrana je sigurnost i otpornost sustava – ona je temelji svake civilizacije.

6. KLJUČNE PORUKE

- Seljak je stereotip prošlog stoljeća.
- Agro-inženjer je identiteti 21. stoljeća.
- Poljoprivreda je strateška industrija budućnosti.
- Promjena percepcije donosi primjenu generacija.
- Investicija u farmera je investicija u budućnost hrane.

7. ZAKLJUČAK

Ne mijenjamo poljoprivredu. Mijenjamo način na koji je društvo doživljava.

Problem nije bio u poljoprivredi. Problem je bio u priči koju smo o poljoprivredi pričali sami sebi.